

ONKOLOGIE V KLINICKÉ PRAXI

Standardní přístupy v diagnostice
a léčbě vybraných zhoubných nádorů

4., přepracované a doplněné vydání

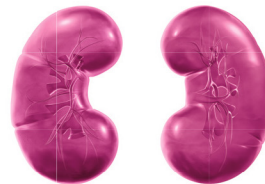
Jan Novotný
Pavel Vitek
Zdeněk Kleibl
a kolektiv

Váš partner
v personalizované léčbě
onkologických pacientů

AstraZeneca

Zaměřeno na

první linii pokročilého renálního karcinomu

Lenvatinib je v kombinaci s pembrolizumabem hrazen v první linii u dospělých pacientů s pokročilým, inoperabilním nebo metastatickým světlobuněčným renálním karcinomem se střední nebo špatnou prognózou.

Celé znění indikačního omezení najdete na: www.sukl.cz

Zkrácená informace pro preskripci:

Kisplyx 4 mg tvrdé tobolky, Kisplyx 10 mg tvrdé tobolky

Složení: lenvatinibum (ve formě lenvatinibi mesilas). Charakteristika: Lenvatinib je inhibitor receptorové tyrosinkinázy (RTK), který selektivně inhibuje kinázovou aktivitu receptorů pro vaskulární endotelální růstový faktor VEGFR1 (FLT1), VEGFR2 (KDR) a VEGFR3 (FLT4), kromě jiných RTK souvisejících s proangiogenní a onkogenní dráhou, včetně receptorů pro růstový faktor pro fibroblasty FGFR1, 2, 3 a 4, receptoru pro růstový faktor pro krevní destičky PDGFR α , KIT a RET. Indikace: Přípravek Kisplyx je indikován k léčbě dospělých pacientů s pokročilým karcinomem ledvin v kombinaci s pembrolizumabem v první linii léčby. V kombinaci s everolimem po jedné předcházející léčbě cílené na vaskulární endotelální růstový faktor. Kontraindikace: Hypersenzitivita na léčivou látku nebo na kteroukoli pomocnou látku. Kojení. Dávkování: Kisplyx v kombinaci s pembrolizumabem v první linii léčby. Doporučená dávka lenvatinibu je 20 mg (dvě 10mg tobolky) perorálně jednou denně v kombinaci s pembrolizumabem buď 200 mg každé 3 týdny nebo 400 mg každých 6 týdnů podávaném ve formě intravenózní infuze po dobu 30 minut. Denní dávka lenvatinibu má být upravena dle potřeby podle plánu řízení dávky/toxicity. Léčba lenvatinibem má pokračovat do progresu onemocnění nebo nepříjemné toxicity. Léčba pembrolizumabem má pokračovat do progresu onemocnění, nepříjemné toxicity nebo po maximální délku léčby, jak je uvedeno pro pembrolizumab. Kisplyx v kombinaci s everolimem jako druhá linie léčby. Doporučená denní dávka lenvatinibu je 18 mg (jedna 10mg tobolka a dvě 4mg tobolky) perorálně jednou denně v kombinaci s 5 mg everolimem jednou denně. Denní dávky lenvatinibu a, pokud je to nezbytné, everolimem mají být upraveny dle potřeby podle plánu řízení dávky/toxicity. Podrobné údaje k dávkování, úpravě či odložení dávky viz Souhrn údajů o přípravku. Interakce: Současné podání lenvatinibu, karboplatiny a paklitaxelu nemělo žádný významný vliv na farmakokinetiku jakékoli z těchto 3 látek. U pacientů s RCC nebyla navíc farmakokinetika lenvatinibu významně ovlivněna současným podáváním everolimem. Klinická studie lékových interakcí u pacientů s rakovinou ukázala, že plazmatické koncentrace midazolamu (citlivý substrát CYP3A a Pgp) se v přítomnosti lenvatinibu nezměnily. U pacientů s RCC nebyla navíc farmakokinetika everolimem významně ovlivněna. Nežádoucí účinky: Nejčastěji hlášené nežádoucí účinky (které se vyskytly u $\geq 30\%$ pacientů) byly průjem (61,8 %), hypertenze (51,5 %), únava (47,1 %), hypotyreóza (45,1 %), snížená chuť k jídlu (42,1 %), nauzea (39,6 %), stomatitida (36,6 %), proteinurie (33,0 %), dysfonie (32,8 %) a artralgie (32,4 %).

Upozornění: Před zahájením léčby lenvatinibem je nutné zajistit adekvátní kontrolu krevního tlaku a, pokud je známo, že pacient má hypertenzi, má být takový pacient léčen stabilní dávkou antihypertenziv po dobu alespoň 1 týdne před léčbou lenvatinibem. Byly hlášeny závažné komplikace nedostatečně kontrolované hypertenze, včetně aortální disekce. Je důležité včasné zjištění a účinná léčba hypertenze, aby byla minimalizována potřeba přerušit léčbu a snížit dávku lenvatinibu. U pacientů léčených lenvatinibem byla zaznamenána proteinurie. Je třeba pravidelně sledovat množství bílkovin v moči. Bude-li testovací proužek indikovat proteinurii $\geq 2+$, může být nutné přerušit léčbu, upravit dávkování nebo léčbu zcela ukončit. U pacientů s těžkou poruchou funkce ledvin je nutné počáteční dávku lenvatinibu upravit. Lenvatinib narušuje exogenní supresi štítné žlázy. Je třeba pravidelně kontrolovat hladiny tyreostimulačního hormonu (thyroid stimulující hormone, TSH) a upravit podávání tyreoidálních hormonů, aby se dosáhlo přiměřené hladiny TSH podle léčebného cíle pacienta. Ženy ve fertilním věku se musí během léčby lenvatinibem a ještě minimálně jeden měsíc po ukončení terapie vyvarovat otěhotnění a musí používat vysoce účinnou antikoncepci. V současné době není známo, zda může lenvatinib snížit účinnost hormonální antikoncepce, a proto mají ženy užívající perorální hormonální antikoncepci používat ještě bariérovou ochranu. Údaje o podávání lenvatinibu těhotným ženám nejsou k dispozici. Lenvatinib byl embryotoxický a teratogenní při podání potkanům a králikům. Není známo, zda se lenvatinib vylučuje do lidského mateřského mléka. Lenvatinib a jeho metabolity se vylučují do mateřského mléka potkanů. Riziko pro kojné novorozence nebo děti nelze vyloučit, a proto je podávání lenvatinibu v období kojení kontraindikováno. Lenvatinib má kvůli nežádoucím účinkům, jako jsou únava a závratě, malý vliv na schopnost řídit nebo obsluhovat stroje. Pacienti, u kterých se vyskytnou tyto příznaky, mají při řízení nebo obsluze strojů dbát zvýšené opatrnosti. Podrobné údaje viz Souhrn údajů o přípravku. Podmínky uchování: Neuchovávejte při teplotě nad 25 °C. Uchovávejte v původním blistru, aby byl přípravek chráněn před vlhkostí. Výdej přípravku je vázán na lékařský předpis. Datum poslední revize SPC: 03/2024. Registrační číslo: EU/1/16/1128/002 EU/1/16/1128/001. Držitel rozhodnutí o registraci: Eisai GmbH, Edmund-Rumpler-Strasse 3, 60549 Frankfurt am Main, Německo. Podrobnější údaje najdete v příbalové informaci. Souhrnu údajů o přípravku, nebo jsou k dispozici na adrese Eisai GesmbH organizační složka, Holušícká 2253/1, 148 00 Praha 4 – Chodov tel. +420 242 485 839, kontakt_praha@eisai.net. Přípravek je hrazen ze zdravotního pojištění s omezením. Před předepsáním se seznamte s aktuálním zněním indikačních omezení.

Děkujeme společnostem, které v této publikaci inzerují
nebo její vydání jiným způsobem podpořily
(v abecedním pořadí):

Amgen s.r.o.

AstraZeneca Czech Republic s.r.o.

Centrum pro rozvoj paliativní péče, z.ú.

Eisai GesmbH, organizační složka

GlaxoSmithKline, s.r.o.

Klub mladých onkologů, z.s.

Merck spol. s r.o.

Merck Sharp & Dohme s.r.o.

SERVIER s.r.o.

STADA PHARMA CZ s.r.o.

ONKOLOGIE V KLINICKÉ PRAXI

Standardní přístupy v diagnostice
a léčbě vybraných zhoubných nádorů

4., přepracované a doplněné vydání

Jan Novotný
Pavel Vítek
Zdeněk Kleibl
a kolektiv

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude **trestně stíháno**.

Automatizovaná analýza textů nebo dat ve smyslu čl. 4 směrnice 2019/790/EÚ a použití této knihy k trénování AI jsou **bez souhlasu nositele práv zakázány**.

**doc. MUDr. Jan Novotný, Ph.D., MUDr. Pavel Vítek, Ph.D., MBA,
prof. MUDr. Zdeněk Kleibl, Ph.D., a kolektiv**

ONKOLOGIE V KLINICKÉ PRAXI

Standardní přístupy v diagnostice a léčbě vybraných zhoubných nádorů

4., přepracované a doplněné vydání

Editoři:**doc. MUDr. Jan Novotný, Ph.D.**

Sunderby sjukhus, Sweden

Institut klinické a experimentální medicíny

MUDr. Pavel Vítek, Ph.D., MBA

Proton Therapy Center Czech,

Praha

prof. MUDr. Zdeněk Kleibl, Ph.D.

Ústav lékařské biochemie a laboratorní

diagnostiky 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy
a Všeobecné fakultní nemocnice v Praze**Kolektiv autorů:**

MUDr. Dagmar Adámková Krákorová, Ph.D.

prof. MUDr. Monika Arenbergerová, Ph.D.

prof. MUDr. Tomáš Büchler, Ph.D.

MUDr. Jana Čejková

MUDr. Richard Feranec, Ph.D.

MUDr. Soňa Fraňková, Ph.D.

doc. MUDr. Ondřej Havránek, Ph.D.

Mgr. et MUDr. Petra Holečková, Ph.D., MBA

MUDr. Jarmila Kisošová, Ph.D.

prof. MUDr. Zdeněk Kleibl, Ph.D.

MUDr. Věra Krutílková

MUDr. Zdeněk Linke

MUDr. Radim Němeček, Ph.D.

prof. MUDr. David Pavlišta, Ph.D.

doc. RNDr. Ladislav Pecen, CSc.

MUDr. Petr Pospíšil, Ph.D.

MUDr. Silvie Rajnochová Bloudíčková, Ph.D., DBA

MUDr. Jana Selucká

MUDr. Ondřej Sláma, Ph.D.

doc. MUDr. Pavel Taimr, Ph.D.

MUDr. Veronika Veškrňová, Ph.D.

MUDr. Pavel Vítek, Ph.D., MBA

doc. MUDr. Milan Vošmik, Ph.D.

MUDr. Petra Vysočanová

doc. MUDr. Milada Zemanová, Ph.D.

MUDr. Petra Zemanová

MUDr. Martina Zimovjanová, Ph.D.

doc. MUDr. David Zogala, Ph.D.

Recenzent:**prof. MUDr. Samuel Vokurka, Ph.D.**

Onkologická a radioterapeutická klinika Lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Plzni a Fakultní nemocnice Plzeň

Centrum paliativní a podpůrné medicíny Lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Plzni

Sekce podpůrné léčby a péče České onkologické společnosti ČLS JEP

Kapitoly 1.1–1.5 byly podpořeny Projektem Národního ústavu pro výzkum rakoviny LX22NPO5102, financováno Evropskou unií,

Program podpory excelentního výzkumu v prioritních oblastech veřejného zájmu ve zdravotnictví – EXCELES.

Vydání odborné knihy schválila Vědecká redakce nakladatelství Grada Publishing, a.s.

Obrázky dodali autoři. Obrázky 2.1, 2.2, 2.7, 2.8, 2.10, 2.18, 2.12, 2.13, 2.14, 3.5 překreslil a upravil Jiří Hlaváček.

Cover Design © Grada Publishing, a.s., 2024

© Grada Publishing, a.s., 2024

Vydala Grada Publishing, a.s.

U Průhonu 22, Praha 7

jako svou 9756. publikaci

Šéfredaktorka lékařské literatury MUDr. Michaela Lízlerová

Odpovědná redaktorka BcA. Radka Jančová, DiS.

Jazyková korektura Klára Chouliková

Sazba a zlom Antonín Plicka

Počet stran 574

4. vydání (v Gradě 1.), Praha 2024

Vytiskla D.R.J. TISKÁRNA RESL, s.r.o., Náchod

Názvy produktů, firem apod. použité v knize mohou být ochrannými známkami nebo registrovanými ochrannými známkami příslušných vlastníků, což není zvláštním způsobem vyznačeno.

Postupy a příklady v této knize, rovněž tak informace o léčích, jejich formách, dávkování a aplikaci jsou sestaveny s nejlepším vědomím autorů. Z jejich praktického uplatnění však pro autory ani pro nakladatelství nevyplývají žádné právní důsledky.

ISBN 978-80-271-7569-7 (pdf)

ISBN 978-80-271-3918-7 (print)

Editori

---

doc. MUDr. Jan Novotný, Ph.D.

Sunderby sjukhus, Sweden

Institut klinické a experimentální medicíny

MUDr. Pavel Víték, Ph.D., MBA

Proton Therapy Center Czech, Praha

prof. MUDr. Zdeněk Kleibl, Ph.D.

Ústav lékařské biochemie a laboratorní diagnostiky

1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy a Všeobecné fakultní nemocnice v Praze

Kolektiv autorů

MUDr. Dagmar Adámková Krákorová, Ph.D.

Klinika komplexní onkologické péče Masarykova onkologického ústavu a Lékařské fakulty Masarykovy univerzity, Brno

prof. MUDr. Monika Arenbergerová, Ph.D.

Dermatovenerologická klinika 3. lékařské fakulty Univerzity Karlovy a Fakultní nemocnice Královské Vinohrady

prof. MUDr. Tomáš Büchler, Ph.D.

Onkologická klinika 2. lékařské fakulty Univerzity Karlovy a Fakultní nemocnice v Motole

MUDr. Jana Čejková

Onkologická klinika 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy a Fakultní Thomayerovy nemocnice

MUDr. Richard Feranec, Ph.D.

Oddělení gynekologické onkologie Kliniky operační onkologie Masarykova onkologického ústavu a Lékařské fakulty Masarykovy univerzity, Brno

MUDr. Soňa Fraňková, Ph.D.

Klinika hepatogastroenterologie Institutu klinické a experimentální medicíny

doc. MUDr. Ondřej Havránek, Ph.D.

BIOCEV 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy

MUDr. et Mgr. Petra Holečková, Ph.D., MBA

Ústav radiační onkologie 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy a Fakultní nemocnice Bulovka

MUDr. Jarmila Kisořová, Ph.D.

Oddělení klinické hematologie a Interní hematologická a onkologická klinika Lékařské fakulty Masarykovy univerzity a Fakultní nemocnice Brno

prof. MUDr. Zdeněk Kleibl, Ph.D.

Ústav lékařské biochemie a laboratorní diagnostiky

1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy a Všeobecné fakultní nemocnice v Praze

MUDr. Věra Krutilková

Ambulance klinické genetiky Agel a.s., Praha a Nový Jičín

MUDr. Zdeněk Linke

Onkologická klinika 2. lékařské fakulty Univerzity Karlovy a Fakultní nemocnice v Motole

MUDr. Radim Němeček, Ph.D.

Klinika komplexní onkologické péče Masarykova onkologického ústavu a Lékařské fakulty Masarykovy univerzity

prof. MUDr. David Pavlišta, Ph.D.

Centrum onkologické prevence Onkogynekologického centra Kliniky gynekologie, porodnictví a neonatologie 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy a Všeobecné fakultní nemocnice v Praze

doc. RNDr. Ladislav Pecen, CSc.

Centrální laboratoř pro imunoanalýzu Lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Plzni

Ústav informatiky Akademie věd České republiky

MUDr. Petr Pospíšil, Ph.D.

Klinika radiační onkologie Masarykova onkologického ústavu a Lékařské fakulty Masarykovy univerzity

MUDr. Silvie Rajnochová Bloudíčková, Ph.D. DBA

Klinika nefrologie 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy a Všeobecné fakultní nemocnice v Praze

Nefrologická ambulance Institutu klinické a experimentální medicíny

MUDr. Jana Selucká

Klinika hepatogastroenterologie Institutu klinické a experimentální medicíny

MUDr. Ondřej Sláma, Ph.D.

Klinika komplexní onkologické péče Masarykova onkologického ústavu a Lékařské fakulty Masarykovy univerzity

doc. MUDr. Pavel Taimr, Ph.D.

Klinika gastroenterologie Institutu klinické a experimentální medicíny

MUDr. Veronika Veškrňová, Ph.D.

Dermatovenerologická klinika 3. lékařské fakulty Univerzity Karlovy a Fakultní nemocnice Královské Vinohrady

MUDr. Pavel Vitek, Ph.D., MBA

Ústav radiační onkologie
Fakultní nemocnice na Bulovce

doc. MUDr. Milan Vošmik, Ph.D.

Klinika onkologie a radioterapie Lékařské fakulty Univerzity
Karlovy a Fakultní nemocnice Hradec Králové

MUDr. Petra Vysočanová

Ústav lékařské etiky Lékařské fakulty Masarykovy univerzity

doc. MUDr. Milada Zemanová, Ph.D.

Onkologická klinika 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy
a Všeobecné fakultní nemocnice v Praze

MUDr. Petra Zemanová

Onkologická klinika 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy
a Všeobecné fakultní nemocnice v Praze

Klinika tuberkulózy a respiračních nemocí 1. lékařské
fakulty a Všeobecné fakultní nemocnice v Praze

MUDr. Martina Zimovjanová, Ph.D.

Onkologická klinika 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy
a Všeobecné fakultní nemocnice v Praze

doc. MUDr. David Zogala, Ph.D.

Ústav nukleární medicíny 1. lékařské fakulty Univerzity
Karlovy a Všeobecné fakultní nemocnice v Praze

Recenzent

---

prof. MUDr. Samuel Vokurka, Ph.D.

Onkologická a radioterapeutická klinika Lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Plzni a Fakultní nemocnice Plzeň
Centrum paliativní a podpůrné medicíny Lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Plzni
Sekce podpůrné léčby a péče České onkologické společnosti ČLS JEP

VÍCE ZÍTRKŮ pro pacienty s renálním karcinomem¹

Zkrácená informace o léčivém přípravku

Název přípravku: KEYTRUDA® 25 mg/ml koncentrát pro infuzní roztok. **Kvalitativní a kvantitativní složení:** Injekční lahvička se 4 ml koncentrátu obsahuje 100 mg pembrolizumabu. **Pomocné látky:** Sacharóza, histidin, polysorbát 80, monohydrát histidin-hydrochloridu, voda pro injekci. **Indikace:** Přípravek KEYTRUDA je indikován: 1. v monoterapii u dospělých a dospívajících ve věku 12 let a starších s pokročilým (neresekovatelným nebo metastazujícím) melanomem; 2. v monoterapii k adjuvantní léčbě dospělých a dospívajících ve věku 12 let a starších s melanomem stadia IIB, IIC nebo III, kteří podstoupili kompletní resekci; 3. v kombinaci s chemoterapií obsahující platinu v neoadjuvantní léčbě a následně v monoterapii v adjuvantní léčbě u resekovatelného nemalobuněčného karcinomu plic (NSCLC) s vysokým rizikem recidivy u dospělých; 4. v monoterapii k adjuvantní léčbě dospělých s NSCLC, kteří mají vysoké riziko recidivy po kompletní resekci a léčbě chemoterapií na bázi platinu; 5. v monoterapii v první linii u metastazujícího NSCLC u dospělých, jejichž nádory exprimují PD-L1 se skóre nádorového podílu (TPS) $\geq 50\%$ bez pozitivních nádorových mutací EGFR nebo ALK; 6. v kombinaci s chemoterapií pemtetrexedem a platinou v první linii u metastazujícího neskvamózního NSCLC u dospělých, jejichž nádory nevykazují pozitivní mutace EGFR nebo ALK; 7. v kombinaci s karboplatinou a (nab)paklitaxelem v první linii u metastazujícího skvamózního NSCLC u dospělých; 8. v monoterapii u lokálně pokročilého nebo metastazujícího NSCLC u dospělých, jejichž nádory exprimují PD-L1 s TPS $\geq 1\%$, a kteří již byli léčeni nejméně jedním chemoterapeutickým režimem. Pacienti s pozitivními nádorovými mutacemi EGFR nebo ALK musí být také předtím, než dostanou přípravek KEYTRUDA, léčeni cílenou terapií; 9. v monoterapii u dospělých a pediatrických pacientů od 3 let s relabujícím nebo refrakterním klasickým Hodgkinovým lymfomem, u nichž selhala autologní transplantace kmenových buněk (ASCT), nebo byli léčeni alespoň dvěma předchozími terapiemi, přičemž ASCT není možností léčby; 10. v monoterapii u lokálně pokročilého nebo metastazujícího uroteliálního karcinomu u dospělých, kteří již byli léčeni chemoterapií obsahující platinu; 11. v monoterapii u lokálně pokročilého nebo metastazujícího uroteliálního karcinomu u dospělých, u kterých není chemoterapie obsahující cisplatinu vhodná a u kterých nádory vykazují expresi PD-L1 s kombinovaným pozitivním skóre (CPS) ≥ 10 ; 12. v kombinaci s enfortumabem vedotinem v první linii u neresekovatelného nebo metastazujícího uroteliálního karcinomu u dospělých; 13. v monoterapii nebo v kombinaci s chemoterapií platinou a fluoruracilem (5-FU) v první linii u metastazujícího nebo neresekovatelného recidivujícího skvamózního karcinomu hlavy a krku (HNSCC) u dospělých, jejichž nádory exprimují PD-L1 s TPS $\geq 50\%$ a kteří progredují při chemoterapii obsahující platinu nebo po ní; 15. v kombinaci s axitinibem v první linii u pokročilého renálního karcinomu (RCC) u dospělých; 16. v kombinaci s lenvatinibem v první linii u pokročilého RCC u dospělých; 17. v monoterapii k adjuvantní léčbě dospělých s RCC se zvýšeným rizikem recidive po nefrektomii nebo po nefrektomii a resekci metastatických lézí; 18. Nádory MSI-H/dMMR. **Kolorektální karcinom (CRC), v monoterapii pro dospělé s MSI-H nebo dMMR CRC:** - v první linii metastazujícího CRC, - po předchozí kombinované léčbě založené na fluoropyrimidinu u neresekovatelného nebo metastazujícího CRC, **Nádory kromě CRC, v monoterapii u následujících MSI-H nebo dMMR nádorů u dospělých s:** - pokročilým nebo recidivujícím endometriálním karcinomem, u kterých došlo k progresi onemocnění při nebo po předchozí léčbě založené na platině v jakémkoli režimu léčby a kteří nejsou kandidáty pro kurativní chirurgickou léčbu nebo radioterapii, - neresekovatelnými nebo metastazujícími nádory žaludku, tenkého střeva nebo žlučových cest, u kterých došlo k progresi onemocnění během nebo po alespoň jedné předchozí léčbě; 19. v kombinaci s chemoterapií na bázi platinu a fluoropyrimidinu v první linii u lokálně pokročilého neresekovatelného nebo metastazujícího karcinomu jícnu u dospělých, jejichž nádory exprimují PDL1 s CPS ≥ 10 ; 20. v kombinaci s chemoterapií v neoadjuvantní léčbě a následně po chirurgické léčbě v monoterapii v adjuvantní léčbě u dospělých s lokálně pokročilým nebo časným stadiem triplenegativního karcinomu prsu (TNBC) s vysokým rizikem recidivy; 21. v kombinaci s chemoterapií u lokálně rekurentního neresekovatelného nebo metastazujícího TNBC u dospělých, jejichž nádory exprimují PDL1 s CPS ≥ 10 a kteří dosud nebyli léčeni chemoterapií pro metastatické onemocnění; 22. v kombinaci s lenvatinibem u pokročilého nebo rekurentního endometriálního karcinomu u dospělých, u nichž došlo k progresi onemocnění během předchozí léčby terapií obsahující platinu v jakémkoli režimu nebo po ní a kteří nejsou kandidáty na kurativní chirurgickou léčbu nebo radioterapii; 23. v kombinaci s chemoterapií s nebo bez bevacizumabu u perzistentního, recidivujícího nebo metastazujícího karcinomu děložního hrdla u dospělých, jejichž nádory exprimují PD-L1 s CPS ≥ 1 ; 24. v kombinaci s trastuzumabem, fluoropyrimidinem a chemoterapií obsahující platinu v první linii u lokálně pokročilého neresekovatelného nebo metastazujícího HER2-**pozitivního** adenokarcinomu žaludku nebo gastroezofageální juncture u dospělých, jejichž nádory exprimují PD-L1 s CPS ≥ 1 ; 25. v kombinaci s chemoterapií obsahující fluoropyrimidinu a platinu v první linii u lokálně pokročilého neresekovatelného nebo metastazujícího HER2-**negativního** adenokarcinomu žaludku nebo gastroezofageální juncture u dospělých, jejichž nádory exprimují PD-L1 s CPS ≥ 1 ; 26. v kombinaci s gemcitabinem a cisplatinou v první linii u lokálně pokročilého neresekovatelného nebo metastazujícího karcinomu žlučových cest u dospělých. **Dávkování a způsob podání:** Doporučená dávka přípravku KEYTRUDA u dospělých je 200 mg každé 3 týdny nebo 400 mg každých 6 týdnů. Doporučená dávka přípravku KEYTRUDA v monoterapii u pediatrických pacientů ve věku od 3 let vyše s cHL nebo pacientů od 12 let vyše s melanomem je 2 mg/kg tělesné hmotnosti (bw - bodyweight) (až do maximální dávky 200 mg) každé 3 týdny. Dávka se podává intravenózní infúzí po dobu 30 minut. Při podávání přípravku KEYTRUDA v rámci kombinace s chemoterapií je nutno přípravek KEYTRUDA podávat první. Při podávání přípravku KEYTRUDA v rámci kombinace s enfortumabem vedotinem má být přípravek KEYTRUDA podáván po enfortumabem vedotinem, pokud jsou podány ve stejný den. Pacienti je nutno přípravkem KEYTRUDA léčit do progresie nemoci nebo do vzniku nepřijatelné toxicity (a až po maximální dobu trvání léčby, pokud je to pro indikaci specifikováno). Byly pozorovány atypické odpovědi (tj. počáteční předchodné zvětšení nádoru nebo vznik nových malých lézí během prvních několika měsíců, následované zmenšením nádoru). Klinicky stabilní pacienti s počátečními známkami progresie nemoci se doporučuje léčit dál, dokud se progresie nepotvrdí. Další podrobné informace ohledně dávkování a trvání léčby v jednotlivých indikacích udává Souhrn údajů o přípravku (SPC). Dávkování přípravku v kombinaci s pembrolizumabem viz SPC pro souběžně použitá léčiva. **Zvláštní upozornění:** Vyhodnocení statusu PD-L1: Při hodnocení statusu tumoru s ohledem na PD-L1 je důležité zvolit dobře validovanou a robustní metodu. Aby se zlepšila sledovatelnost biologických léčivých přípravků, má se předehledně zaznamenat název podaného přípravku a číslo šarže. **Imunitně zprostředkované nežádoucí účinky:** U pacientů, kterým byl podáván pembrolizumab, se vyskytly imunitně zprostředkované nežádoucí účinky, včetně závažných a fatálních, většina z nich byla reverzibilní a zvláda se přerušením podávání pembrolizumabu, podáním kortikosteroidů a/nebo podpůrnou léčbou. Mohou se vyskytnout nežádoucí účinky postihující soustředě více tělesných systémů, např. pneumonitida, kolitida, hepatitida, nefritida, endokrinopatie, kožní nežádoucí účinky, další nežádoucí účinky podrobně uvedeny v SPC. Pembrolizumab musí být trvale vysazen při jakémkoli imunitně zprostředkovaném nežádoucím účinku stupně 3, který se opakuje, nebo při jakémkoli imunitně zprostředkovaném nežádoucím toxicitě stupně 4, kromě endokrinopatií, které jsou zvládnuty hormonální substituací. Pembrolizumab může být znovu nasazen během 12 týdnů po poslední dávce přípravku KEYTRUDA, pokud se nežádoucí účinek zlepšil na stupeň ≤ 1 a dávka kortikosteroidů byla redukována na ≤ 10 mg prednisonu nebo jeho ekvivalentu za den. Léčba pembrolizumabem může u příjemců transplantovaných solidních orgánů zvýšit riziko rejekce, je nutné zvážit benefit/risk. U pacientů s cHL, podstupujících alogenní transplantaci kostní dřeně, byly pozorovány případy GVHD a VOD. **Kontraindikace:** Hypersenzitivita na léčivou látku nebo na kteroukoli pomocnou látku. **Interakce:** Nebyly provedeny žádné formální farmakokinetické studie lékových interakcí. Pembrolizumab se odstraňuje z oběhu katabolizací, žádné metabolické lékové interakce se nepředpokládají. Před nasazením pembrolizumabu je nutno se vyhnout podávání systémových kortikosteroidů nebo imunosupresiv, a to kvůli jejich potenciálnímu vlivu na farmakodynamickou aktivitu a účinnost pembrolizumabu. Systémové kortikosteroidy nebo jiná imunosupresiva však lze používat po nasazení pembrolizumabu k léčbě imunitně zprostředkovaných nežádoucích účinků. **Těhotenství, kojení:** Údaje o podávání pembrolizumabu těhotným ženám nejsou k dispozici. Ženy ve fertilním věku musí během léčby a nejméně 4 měsíce po poslední dávce pembrolizumabu používat účinnou antikoncepci. Není známo, zda se pembrolizumab vylučuje do lidského mateřského mléka. Je nutno se rozhodnout, zda přerušit kojení nebo vysadit pembrolizumab. **Nežádoucí účinky:** Velmi časté ($\geq 1/100$): infekce močových cest, anémie, neutropenie, trombocytopenie, hypotyreóza, snížení chuti k jídlu, hypokalémie, insomnie, bolest hlavy, periferní neuropatie, dysgeuzie, hypertenze, dyspnoe, kašel, dysfonie, průjem, bolest břicha, nauzea, zvracení, zácpa, vyrážka, pruritus, alopecie, muskuloskeletální bolest, myozitida, artralgie, bolest v konečném únavu, astenie, edém, pyrexie, zvýšení ALT, AST, lipázy a kreatininu v krvi; Časté ($\geq 1/100$ až $< 1/100$): pneumonie, leukopenie, lymfopenie, febrilní neutropenie, reakce spojená s infúzí, hypertyreóza, tyreoiditida, adrenální insuficience, hypokalémie, hyponatremie, závrat, letargie, suché oko, srdeční arytmie (včetně fibrilace síní), pneumonitida, kolitida, pankreatitida, gastritida, suchá ústa, hepatitida, těžké kožní reakce, suchá kůže, erytém, vitiligo, ekzém, akneiformní dermatitida, artritida, nefritida, alopecie, onemocnění podobné chřipce, zimnice, hyperkalémie, zvýšení ALP, bilirubinu a amylázy v krvi. Údána vždy nejvyšší frekvence výskytu. Přípravek KEYTRUDA, v monoterapii nebo v kombinované terapii, je nutno trvale vysadit při nežádoucích účincích stupně 4 nebo recidivujících imunitně zprostředkovaných nežádoucích účincích stupně 3, pokud není v tabulce 1 SPC uvedeno jinak. Podrobnější informace o výskytu a úpravách dávky při léčbě v monoterapii nebo v kombinaci s chemoterapií, axitinibem, lenvatinibem či enfortumabem vedotinem viz SPC přípravku. Při hematologické toxicitě stupně 4, pouze u pacientů s cHL, se přípravek KEYTRUDA musí vysadit do zlepšení nežádoucích účinků na stupeň 0 až 1. **Upozornění:** Pembrolizumab může mít mírný vliv na schopnost řídit motorová vozidla a obsluhovat stroje. Po podání pembrolizumabu byla hlášena únavu. **Doba použitelnosti:** 2 roky. Z mikrobiologického hlediska má být přípravek, jakmile se naředí, použit okamžitě. Není-li použit okamžitě, chemická a fyzikální stabilita přípravku po otevření před použitím byla prokázána na dobu 96 hodin při 2 až 8 °C. **Uchovávání:** Uchovávejte v chladničce (2 až 8 °C). **Balení:** Jedna 10ml injekční lahvička se 4 ml koncentrátu obsahuje 100 mg pembrolizumabu. **Držitel rozhodnutí o registraci:** Merck Sharp & Dohme B.V., Waarderweg 39, 9031 BN Haarlem, Nizozemsko. **Registrační číslo:** EU/1/15/1024/002. **Datum poslední revize textu:** 29. 8. 2024. RCN 000026556-32. **Způsob výjevu:** Vázan na lékařský předpis. **Způsob úhrady:** Léčivý přípravek je hrazen z prostředků veřejného zdravotního pojištění (indikace 1,2,5,6,7,9,10,13,16,17,18-pouze MSI-H/dMMR metastazující CRC v 1. linii,20,21,22,23) více na www.sukl.cz.

Dříve než přípravek předepište, seznáňte se prosím s úplným souhrnem údajů o přípravku, který naleznete na stránkách Evropské agentury pro léčivé přípravky <http://ema.europa.eu/> nebo u zástupce držitele rozhodnutí o registraci v ČR: Merck Sharp & Dohme s.r.o., Na Valentince 3336/4, 150 00 Praha 5 - Česká republika, tel.: +420 233 010 111, dproc_czechslovak@merck.com, www.msdd.com

Reference: 1. SPC KEYTRUDA®, www.sukl.cz.

Předmluva	XIII
1 Preklinická část	1
1.1 Základní charakteristiky nádorových onemocnění (<i>Zdeněk Kleibl</i>)	1
1.2 Poruchy genomu způsobující nádorová onemocnění (<i>Zdeněk Kleibl</i>)	5
1.2.1 Typy a příčiny poškození genomové DNA	5
1.2.2 DNA reparační pochody	9
1.2.3 Epigenetické změny	17
1.2.4 Analýza alterací DNA	18
1.3 Poruchy proliferace nádorových buněk (<i>Zdeněk Kleibl</i>)	21
1.3.1 Buněčný cyklus a jeho poruchy	21
1.3.2 Apoptóza a její poruchy	29
1.3.3 Protein P53: společné řízení apoptózy, buněčného cyklu a senescence	33
1.3.4 Poruchy mitogenní signalizace	36
1.4 Změny v nádorovém mikroprostředí (<i>Zdeněk Kleibl</i>)	48
1.4.1 Změny metabolické aktivity a angiogeneze v nádorovém ložisku	49
1.5 Molekulárněgenetické alterace u hematologických malignit (<i>Ondřej Havránek</i>)	51
1.6 Epidemiologie nádorů (<i>Ladislav Pecen</i>)	56
1.7 Metodika klinického výzkumu v onkologii (<i>Ladislav Pecen</i>)	63
1.7.1 Klinické zkoušky	63
1.7.2 Statistické pojmy	67
1.7.3 Prognostické a prediktivní faktory	69
1.7.4 Závěr	70
1.8 Úvod k radioterapii (<i>Pavel Vitek</i>)	71
1.8.1 Účel a postavení radioterapie	71
1.8.2 Ozařované objemy	71
1.8.3 Frakcionace dávek záření	72
1.8.4 Techniky aplikace záření	72
1.8.5 Orgány v riziku	73
1.8.6 Nežádoucí efekty záření	74
1.8.7 Kombinace s chemoterapií	74
1.8.8 Nové přístupy k radioterapii	74
1.9 Úloha PET v onkologii (<i>David Zogala</i>)	75
1.9.1 Princip PET	75
1.9.2 Hlavní témata PET v onkologii	77
2 Klinická část – léčba dle diagnóz	81
2.1 Karcinomy hlavy a krku (C00–14) a karcinom hrtanu (C32) (<i>Pavel Vitek</i>)	81
2.1.1 Základní charakteristika a výskyt onemocnění	81
2.1.2 Rizikové faktory	90
2.1.3 Prognostické faktory	90
2.1.4 Klinické příznaky	90
2.1.5 Diagnostický postup	91
2.1.6 Léčebné postupy dle diagnóz	91
2.1.7 Léčebné postupy – obecné poznámky	96
2.1.8 Léčebná schémata	98
2.1.9 Dispenzarizace	101
2.2 Karcinom jícnu (C15) (<i>Milan Vošmik,</i> <i>Milada Zemanová, Pavel Vitek, Jan Novotný</i>)	107
2.2.1 Základní charakteristika a výskyt onemocnění	107
2.2.2 Rizikové faktory	111
2.2.3 Prognostické faktory	111
2.2.4 Klinické příznaky	111
2.2.5 Diagnostický postup	111
2.2.6 Léčebný postup	112
2.2.7 Léčebná schémata	114
2.2.8 Dispenzarizace	117
2.3 Karcinom žaludku (C16) (<i>Milan Vošmik,</i> <i>Jan Novotný</i>)	119

2.3.1	Základní charakteristika a výskyt onemocnění	119	2.7	Karcinom žlučníku a extrahepatálních žlučových cest (C23–24) (<i>Jan Novotný</i>)	180
2.3.2	Rizikové faktory	121	2.7.1	Základní charakteristika a výskyt onemocnění	180
2.3.3	Hereditární aspekty	121	2.7.2	Rizikové faktory	183
2.3.4	Prognostické a prediktivní faktory	122	2.7.3	Prognostické a prediktivní faktory	184
2.3.5	Klinické příznaky	122	2.7.4	Klinické příznaky	184
2.3.6	Diagnostický postup	122	2.7.5	Diagnostický postup	184
2.3.7	Léčebný postup	123	2.7.6	Léčebný postup	185
2.3.8	Léčebná schémata	125	2.7.7	Léčebná schémata	188
2.3.9	Dispenzarizace	127	2.7.8	Dispenzarizace	190
2.4	Karcinom tračnicku, rektosigmatu a rekta (C18–20) (<i>Radim Němeček, Petr Pospíšil, Jan Novotný</i>)	129	2.8	Karcinom slinivky břišní (C25) (<i>Jan Novotný, Pavel Vítek</i>)	191
2.4.1	Základní charakteristika a výskyt onemocnění	129	2.8.1	Základní charakteristika a výskyt onemocnění	191
2.4.2	Rizikové faktory	132	2.8.2	Rizikové faktory	192
2.4.3	Hereditární aspekty	133	2.8.3	Hereditární aspekty	192
2.4.4	Prognostické faktory	134	2.8.4	Prognostické faktory	193
2.4.5	Klinické příznaky	134	2.8.5	Klinické příznaky	193
2.4.6	Diagnostický postup	135	2.8.6	Diagnostický postup	194
2.4.7	Léčebný postup pro karcinom tračnicku a rektosigmatu stadií I, II a III	135	2.8.7	Léčebný postup	194
2.4.8	Léčebný postup pro karcinom rekta, stadia I, II, III	141	2.8.8	Cystické léze pankreatu	200
2.4.9	Léčba metastatického karcinomu tračnicku, rektosigmatu a rekta (mCRC)	145	2.8.9	(Peri)ampulární karcinom	201
2.4.10	Léčebná schémata	154	2.8.10	Léčebná schémata	201
2.5	Karcinom anu (C21) (<i>Pavel Vítek, Jan Novotný</i>) ...	158	2.8.11	Dispenzarizace	205
2.5.1	Základní charakteristika a výskyt onemocnění	158	2.9	Gastrointestinální stromální nádory (<i>Jan Novotný, Zdeněk Linke</i>)	207
2.5.2	Rizikové faktory	158	2.9.1	Základní charakteristika a výskyt onemocnění	207
2.5.3	Prognostické faktory	160	2.9.2	Rizikové faktory	207
2.5.4	Klinické příznaky	160	2.9.3	Prognostické a prediktivní faktory	209
2.5.5	Diagnostický postup	160	2.9.4	Klinické příznaky	209
2.5.6	Léčebný postup	160	2.9.5	Diagnostický postup	210
2.5.7	Léčebná schémata	164	2.9.6	Léčebný postup	210
2.5.8	Dispenzarizace	165	2.9.7	Léčebná schémata	216
2.6	Hepatocelulární karcinom (C22) (<i>Soňa Fraňková, Pavel Taimr, Jan Novotný</i>)	167	2.9.8	Dispenzarizace	216
2.6.1	Základní charakteristika a výskyt onemocnění	167	2.10	Neuroendokrinní nádory (<i>Pavel Vítek, Jan Novotný, Věra Krutílková</i>)	218
2.6.2	Rizikové faktory	169	2.10.1	Základní charakteristika a výskyt onemocnění	218
2.6.3	Prognostické faktory	169	2.10.2	Rizikové faktory	223
2.6.4	Klinické příznaky	169	2.10.3	Hereditární aspekty	223
2.6.5	Diagnostický postup	170	2.10.4	Prognostické faktory	225
2.6.6	Léčebný postup	171	2.10.5	Klinické příznaky	225
2.6.7	Léčebná schémata	176	2.10.6	Diagnostický postup	226
2.6.8	Dispenzarizace	178	2.10.7	Léčba lokalizovaných forem	227
			2.10.8	Léčba pokročilého onemocnění	229
			2.10.9	Léčba karcinoidní krize	233
			2.10.10	Léčebná schémata	233
			2.10.11	Dispenzarizace	234

2.11	Nemalobuněčný plicní karcinom (C34) (<i>Milada Zemanová, Petra Zemanová, Pavel Vítek, Jan Novotný</i>)	234	2.14.8	Léčebná schémata	282
2.11.1	Základní charakteristika a výskyt onemocnění	234	2.14.9	Dispenzarizace	284
2.11.2	Rizikové faktory	236	2.15	Sarkomy kostí (C40–41) (<i>Dagmar Adámková Krákorová</i>)	286
2.11.3	Odvykání kouření	237	2.15.1	Základní charakteristika a výskyt onemocnění	286
2.11.4	Screening karcinomu plic	237	2.15.2	Rizikové faktory	288
2.11.5	Klinické příznaky	238	2.15.3	Prognostické faktory	288
2.11.6	Diagnostický postup	238	2.15.4	Klinické příznaky	289
2.11.7	Typizace a prognostické faktory, prediktivní molekulární markery	241	2.15.5	Diagnostický postup	289
2.11.8	Léčebný postup	242	2.15.6	Léčba kostních sarkomů	289
2.11.9	Léčebná schémata	250	2.15.7	Systémová léčba – léčebná schémata ...	290
2.11.10	Radioterapie	250	2.15.8	Radioterapie	290
2.11.11	Dispenzarizace	257	2.15.9	Dispenzarizace	291
2.12	Malobuněčný plicní karcinom (C34) (<i>Milada Zemanová, Jan Novotný, Pavel Vítek</i>)	260	2.16	Melanom kůže, slizniční a okulární (C43) (<i>Jan Novotný, Monika Arenbergerová, Pavel Vítek</i>)	291
2.12.1	Základní charakteristika a výskyt onemocnění	260	2.16.1	Základní charakteristika a výskyt onemocnění	291
2.12.2	Rizikové faktory	260	2.16.2	Rizikové faktory	293
2.12.3	TNM klasifikace	261	2.16.3	Prognostické faktory	294
2.12.4	Prognostické faktory	261	2.16.4	Klinické příznaky	294
2.12.5	Klinické příznaky	261	2.16.5	Diagnostický postup	294
2.12.6	Diagnostický postup	261	2.16.6	Léčebný postup	295
2.12.7	Léčebný postup	261	2.16.7	Léčebná schémata	301
2.12.8	Léčebná schémata	264	2.16.8	Dispenzarizace	304
2.12.9	Radioterapie	264	2.16.9	Slizniční melanom	304
2.12.10	Dispenzarizace	266	2.16.10	Okulární melanom	304
2.13	Mezoteliom pleury (<i>Jan Novotný, Pavel Vítek</i>)	268	2.17	Karcinom prsu (C50) (<i>Jan Novotný, Pavel Vítek, David Pavlišta, Martina Zimovjanová</i>)	306
2.13.1	Základní charakteristika a výskyt onemocnění	268	2.17.1	Základní charakteristika a výskyt onemocnění	306
2.13.2	Rizikové faktory	268	2.17.2	Rizikové faktory	306
2.13.3	Prognostické faktory	270	2.17.3	Hereditární aspekty	309
2.13.4	Klinické příznaky	270	2.17.4	Prognostické faktory	310
2.13.5	Diagnostický postup	270	2.17.5	Klinické příznaky	313
2.13.6	Léčebný postup	272	2.17.6	Diagnostický postup	313
2.13.7	Léčebná schémata	273	2.17.7	Léčebný postup	314
2.13.8	Dispenzarizace	273	2.17.8	Léčebná schémata	332
2.14	Sarkomy měkkých tkání vyjma GIST (C38, 46–49) (<i>Dagmar Adámková Krákorová</i>)	275	2.17.9	Dispenzarizace	338
2.14.1	Základní charakteristika a výskyt onemocnění	275	2.18	Karcinom děložního hrdla (C53) (<i>Richard Feranec, Pavel Vítek</i>)	342
2.14.2	Rizikové faktory	276	2.18.1	Základní charakteristika a výskyt onemocnění	342
2.14.3	Prognostické faktory	276	2.18.2	Rizikové faktory	344
2.14.4	Klinické příznaky	277	2.18.3	Prognostické faktory	345
2.14.5	Diagnostický postup	277	2.18.4	Klinické příznaky	345
2.14.6	Léčebný postup	277	2.18.5	Diagnostický postup	345
2.14.7	Přehled strategií léčby STS	280	2.18.6	Léčebný postup	345
			2.18.7	Léčebná schémata	350
			2.18.8	Dispenzarizace	352

2.19 Zhoubné nádory děložního těla (C54)	
(Richard Feranec, Pavel Vitek)	352
KARCINOMY DĚLOŽNÍHO TĚLA	352
2.19.1 Základní charakteristika a výskyt	
onemocnění	352
2.19.2 Histopatologická klasifikace (WHO) ...	355
2.19.3 Rizikové faktory	355
2.19.4 Prognostické faktory	355
2.19.5 Klinické příznaky	357
2.19.6 Diagnostický postup	357
2.19.7 Léčebný postup	357
2.19.8 Léčebná schémata	360
2.19.9 Dispenzarizace	361
SARKOMY DĚLOŽNÍHO TĚLA	362
2.19.10 Základní charakteristika a výskyt	
onemocnění	362
2.19.11 Histopatologická klasifikace	
(WHO)	362
2.19.12 Leiomyosarkom těla dělohy	362
2.19.13 Low-grade endometriální	
stromální sarkom	364
2.19.14 High-grade endometriální	
stromální sarkom a nediferencovaný	
uterinní sarkom (UUS)	365
2.19.15 Adenosarkom dělohy	365
2.19.16 Dispenzarizace	366
2.20 Karcinom vaječníků, tuby a primární perito-	
neální karcinom (C56) (Pavel Vitek,	
Jan Novotný, Věra Krutílková)	367
2.20.1 Základní charakteristika a výskyt	
onemocnění	367
2.20.2 Rizikové a protektivní faktory	368
2.20.3 Hereditární aspekty	369
2.20.4 Histopatologický staging	370
2.20.5 Prognostické faktory	372
2.20.6 Klinické příznaky	372
2.20.7 Diagnostický postup	372
2.20.8 Léčebný postup	373
2.20.9 Léčebná schémata	379
2.20.10 Dispenzarizace	379
2.21 Karcinom prostaty (C61) (Pavel Vitek,	
Tomáš Büchler, Jana Čejková)	384
2.21.1 Základní charakteristika a výskyt	
onemocnění	384
2.21.2 Rizikové faktory	386
2.21.3 Screening	386
2.21.4 Prognostické faktory	387
2.21.5 Klinické příznaky	388
2.21.6 Diagnostický postup	388
2.21.7 Léčebný postup – lokalizované	
onemocnění	389
2.21.8 Léčebný postup – generalizované	
onemocnění	393
2.21.9 Léčebná schémata	397
2.21.10 Dispenzarizace	400
2.22 Nádory varlat (C62) (Tomáš Büchler,	
Jan Novotný)	405
2.22.1 Základní charakteristika a výskyt	
onemocnění	405
2.22.2 Rizikové faktory	405
2.22.3 Prognostické faktory	407
2.22.4 Klinické příznaky	407
2.22.5 Diagnostický postup	407
2.22.6 Léčebný postup	408
2.22.7 Léčebná schémata	409
2.22.8 Dispenzarizace	411
2.23 Adenokarcinom ledvin (C64) (Tomáš Büchler,	
Jan Novotný)	413
2.23.1 Základní charakteristika a výskyt	
onemocnění	413
2.23.2 Rizikové faktory	413
2.23.3 Hereditární aspekty	413
2.23.4 Prognostické faktory	415
2.23.5 Klinické příznaky	415
2.23.6 Diagnostický postup	417
2.23.7 Léčebný postup	417
2.23.8 Léčebná schémata	420
2.23.9 Dispenzarizace	421
2.24 Karcinom pánvičky ledvinné, močovodu	
a močového měchýře (C65–68) (Jan Novotný,	
Pavel Vitek)	423
2.24.1 Základní charakteristika a výskyt	
onemocnění	423
2.24.2 Rizikové faktory	423
2.24.3 Prognostické faktory	425
2.24.4 Klinické příznaky	425
2.24.5 Diagnostický postup	425
2.24.6 Léčebný postup	426
2.24.7 Léčebná schémata	429
2.24.8 Dispenzarizace	432
2.25 Nádory CNS (C70–72) (Pavel Vitek)	434
2.25.1 Základní charakteristika a výskyt	
onemocnění	434
2.25.2 Rizikové faktory	436
2.25.3 Prognostické a prediktivní faktory	437
2.25.4 Klinické příznaky	437
2.25.5 Diagnostický postup	438
2.25.6 Léčebné postupy	438

2.25.7 Léčebná schémata	444	3.4.2 Základní charakteristika léčiv používaných v podpůrné léčbě kostních metastáz	482
2.25.8 Dispenzarizace	447	3.4.3 Klinické využití bisfosfonátů	482
2.26 Karcinomatóza peritonea (<i>Pavel Vítek, Jan Novotný</i>)	448	3.4.4 Zásady aplikace bisfosfonátů	487
2.26.1 Základní charakteristika a výskyt onemocnění	448	3.5 Febrilní neutropenie (<i>Jan Novotný, Pavel Vítek</i>) ..	489
2.26.2 Typy karcinomatózy peritonea	448	3.5.1 Prevence výskytu febrilní neutropenie ..	489
2.26.3 Klasifikace	450	3.5.2 Diagnostická vyšetření při epizodě febrilní neutropenie	492
2.26.4 Prognostické faktory	450	3.5.3 Vyhodnocení závažnosti epizody febrilní neutropenie	493
2.26.5 Diagnostický postup	451	3.5.4 Terapie epizody febrilní neutropenie	495
2.26.6 Léčebné postupy	452	3.5.5 Terapie opakovaného výskytu febrilní neutropenie	497
2.26.7 Léčebná schémata	456	3.6 Kožní toxicita molekulární cílené léčby a imunoterapie (<i>Monika Arenbergrová, Veronika Veškrňová, Jan Novotný, Pavel Vítek</i>)	498
2.26.8 Dispenzarizace	456	3.6.1 EGFR inhibitory	499
3 Podpůrná léčba v onkologii	459	3.6.2 VEGF(R) inhibitory	501
3.1 Nevolnost a zvracení (<i>Jan Novotný</i>)	459	3.6.3 mTOR inhibitory	501
3.1.1 Chemoterapií a zářením indukovaná nevolnost a zvracení	459	3.6.4 BRAF inhibitory	501
3.1.2 Terapie nevolnosti a zvracení indukovaných opioidy	467	3.6.5 MEK inhibitory	501
3.1.3 Nevolnost a zvracení z jiných příčin	467	3.6.6 KIT a PDGFR inhibitory	502
3.2 Kardiotoxicita a kardiovaskulární nežádoucí účinky (<i>Petra Vysočanová, Jan Novotný</i>)	468	3.6.7 SMO inhibitory	502
3.2.1 Základní charakteristika problému	468	3.6.8 Inhibitory imunitních kontrolních bodů	502
3.2.2 Kardiotoxicita antracyklinů	470	3.7 Léčba nádorové bolesti (<i>Ondřej Sláma</i>)	503
3.2.3 Kardiotoxicita 5-fluorouracilu a kapecitabinu	471	3.7.1 Hodnocení bolesti	503
3.2.4 Kardiotoxicita paklitaxelu	471	3.7.2 Léčba nádorové bolesti	505
3.2.5 Kardiotoxicita cyklofosfamidu	472	3.8 Výživa u onkologicky nemocných (<i>Petra Holečková</i>)	515
3.2.6 Kardiotoxicita anti-HER2 léčiv	472	3.8.1 Úvod	515
3.2.7 Kardiotoxicita inhibitorů signální dráhy VEGF(R)	473	3.8.2 Energetické zdroje a jejich změny u onkologických pacientů	515
3.2.8 Kardiotoxicita dalších cílených léčiv	474	3.8.3 Příčiny malnutrice u onkologického pacienta	516
3.2.9 Kardiotoxicita inhibitorů aromatáz (IA) a tamoxifen u postmenopauzálních žen	474	3.8.4 Energetický výdej onkologicky nemocného organismu	517
3.2.10 Radioterapie	474	3.8.5 Ztráta svalové hmoty (sarkopenie)	517
3.3 Nefrotoxická a urotoxická (<i>Silvie Rajnochová Bloudíčková, Jan Novotný</i>)	475	3.8.6 Kachexie (nádorová podvýživa, nádorová malnutrice)	517
3.3.1 Nefrotoxická cytostatik	475	3.8.7 Sledování stavu výživy	517
3.3.2 Nefrotoxická cílené léčby	477	3.8.8 Nutriční intervence u onkologicky nemocných	519
3.3.3 Stanovení clearance kreatininu	480	3.8.9 Farmakoterapie v nutriční péči	520
3.3.4 Vzorce pro výpočet glomerulární filtrace	480	3.9 Anemie u onkologických pacientů (<i>Jarmila Kissová</i>)	522
3.3.5 Dávkování uroprotektivních látek	480	3.9.1 Klasifikace anemií	522
3.4 Léky modifikující kostní metabolismus (<i>Jan Novotný, Pavel Vítek</i>)	482	3.9.2 Léčba anemie	523
3.4.1 Problematika kostních metastáz	482		

3.10 Léčba nežádoucích účinků inhibitorů imunitních checkpointů (<i>Jan Novotný</i>)	525	3.12 Dávkování léků ve zvláštních klinických situacích (<i>Jan Novotný</i>)	536
3.10.1 Kožní toxicita	527	3.12.1 Dávkování onkologických léčiv u obézních pacientů	536
3.10.2 Gastrointestinální toxicita	527	3.12.2 Dávkování onkologických léčiv u pacientů po amputačních výkonech	536
3.10.3 Kardiální toxicita	528		
3.10.4 Pneumotoxicita	529		
3.10.5 Toxické projevy na endokrinní orgány	529		
3.10.6 Renální toxicita	530		
3.10.7 Revmatologické nežádoucí účinky	531	Souhrn	539
3.10.8 Neurotoxicita	531	Summary	541
3.11 Maligní ascites (<i>Jana Selucká</i>)	532	Seznam zkratek	543
3.11.1 Etiopatogeneze	532	Rejstřík	553
3.11.2 Klinický obraz	533		
3.11.3 Diagnostika	533		
3.11.4 Terapie maligního ascitu	534		

Předmluva

Vážení čtenáři,

právě držíte v rukou knihu *Onkologie v klinické praxi s podtitulem Standardní přístupy v diagnostice a léčbě vybraných zhoubných nádorů*. Jedná se o již čtvrté, významně přepracované a doplněné vydání.

Důvodů k aktualizaci této monografie bylo opravdu mnoho. Tím nejzásadnějším byl obrovský pokrok v terapii prakticky všech nádorů. Dalším důvodem byla snaha poskytnout klinikům česky psaný zdroj odborných informací. Taková kniha na trhu dosud chyběla, a tak jsme začali usilovně pracovat na zohlednění nejnovějších trendů a postupů v textu knihy.

Další podobně zaměřené knihy na trhu cílí spíše na internisty, chirurgy apod., zatímco naše kniha cílí přímo do ordinací klinických a radiačních onkologů, kteří budou mít po ruce podklady pro složitá rozhodování u konkrétních pacientů. Předpokládáme, že kniha bude i vhodným textem pro přípravu na atestaci.

K předností této monografie patří systematicky a do hloubky, avšak zároveň srozumitelně popsané děje, které jsou na molekulární úrovni zodpovědné za vznik a rozvoj maligních nemocí – buněčné dělení, růst, diferenciace a apoptóza, reparace DNA a kancerogeneze. To vše excelentně připravili prof. MUDr. Zdeněk Kleibl, Ph.D., a doc. MUDr. Ondřej Havránek, Ph.D. Názorná barevná schémata doplňující jednotlivé kapitoly umožňují vizualizovat si a pochopit složité děje, které ve fyziologických buňkách nastávají a vedou k malignitám. Další je skutečnost, že autoři důsledně ctí genetickou nomen-

klaturu: geny jsou popsány kurzívou, jejich proteinové produkty běžným písmem, geny nepředchází zbytečně „c“ před jejich symbolem, zkratka čtenář neztrácí nit a vždy ví, zda se pohybujeme v buněčném jádře nebo již jde o přepsané geny do jednotlivých produktů.

V obecné části přibyla informace o nových způsobech testování léků a nových designech klinických zkoušek a kliničtí onkologové jistě ocení seznámení se zásadami radiační onkologie. Do této sekce přibyla také ucelená kapitola o pozitronové emisní tomografii.

Druhá část obsahuje informace o širším spektru diagnóz, než tomu bylo dříve. Přibyla kapitola o mezoteliomu, nově jsme se věnovali i melanomu okulárnímu a slizničnímu.

A pokud jde o třetí část popisující podpůrnou léčbu v onkologii, zde kromě aktualizovaných informací o dříve diskutovaných tématech nově zařazujeme kapitulu o terapii maligního ascitu.

Na závěr bych rád poděkoval za celý autorský kolektiv všem sponzorům, kteří umožnili vydání této knihy, a to především Klubu mladých onkologů, který je hlavním sponzorem knihy.

A čtenářům bychom rádi popřáli, aby se kniha četla lehce a aby usnadnila vaši práci či přípravu na odbornou zkoušku.

Listopad, 2024,

doc. MUDr. Jan Novotný, Ph.D., prim. MUDr. Pavel Vítek, Ph.D., a prof. MUDr. Zdeněk Kleibl, Ph.D.